

دوشنبه ۱۳ دی ماه ۱۴۰۰ • ۱۴۴۳ جمادی الاول ۲۹ • 3 Jan 2022

نگاهی به رسانه‌ها

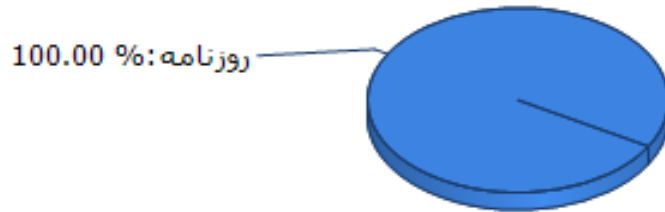
بازتاب اخبار تئاتر در روزنامه‌ها

تعداد کل محتوا : ۲۰

روزنامه

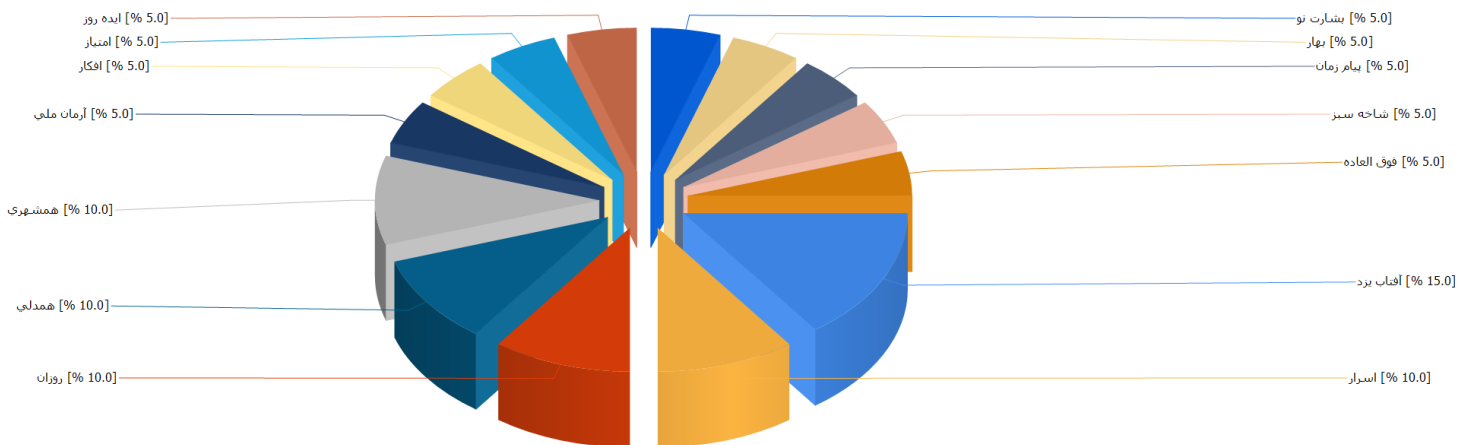
۲۰

گزارش فراوانی و درصد فراوانی مطالب مرتبط با تئاتر در رسانه های مکتوب

درصد فراوانی	فراوانی	نام منبع	ردیف
۱۵/۰	۳	آفتاب یزد	۱
۱۰/۰	۲	اسرار	۲
۱۰/۰	۲	روزان	۳
۱۰/۰	۲	همدلی	۴
۱۰/۰	۲	همشهری	۵
۵/۰	۱	آرمان ملی	۶
۵/۰	۱	افکار	۷
۵/۰	۱	امتیاز	۸
۵/۰	۱	ایده روز	۹
۵/۰	۱	بشارت نو	۱۰
۵/۰	۱	بهار	۱۱
۵/۰	۱	پیام زمان	۱۲
۵/۰	۱	شاخه سبز	۱۳
۵/۰	۱	فوق العاده	۱۴
۱۰۰	۲۰	جمع کل	

نمودار فراوانی و درصد مطالب مرتبط با تئاتر در رسانه های مکتوب

فهرست اخبار تئاتر در رسانه های مکتوب

صفحه	عنوان	رسانه
۶	اخبار تئاتر در رسانه های مکتوب	
۷	«خطیبی» ۲ نمایش به صحنه می برد	آرمان ملی
۸	«فرودگاه، پرواز شماره ۷۰۷» خلاف جریان رایج تئاتر است	آفتاب یزد
۹	«قتل در عمارت هاورشام» در ملک	آفتاب یزد
۱۰	«لاک پشت و خرگوش» در کانون	آفتاب یزد
۱۱	«دُن کیشوت» به ایران شهر می شود	اسرار
۱۲	بزرگان باید کارهایی را که بلد نیستند کنار بگذارند	اسرار
۱۳	اشکان خطیبی ۲ نمایش به صحنه می برد	افکار
۱۴	قول وزیر ارشاد بر حمایت «بدون محدودیت» از جشنواره تئاتر فجر	امتیاز
۱۵	اشکان خطیبی به صحنه باز می گردد	ایده روز
۱۶	پیوند تئاتر و هنرهای دیداری محصول آوانگاردیسم است	بشارت نو
۱۷	قول وزیر ارشاد بر حمایت «بدون محدودیت» از جشنواره تئاتر فجر	بهار
۱۸	بالاخره «دکتر نون» قسمت فرهاد آیدیش شد	پیام زمان
۱۹	از بدبینی چیزی عاید نشده است	روزان
۲۰	قول وزیر ارشاد بر حمایت «بدون محدودیت» از جشنواره تئاتر فجر	روزان
۲۱	تمدید مهلت ارسال به جشنواره نمایشنامه نویسی ثمر	شاخه سبز
۲۲	دیدن این تئاتر به افراد پایین تر از ۱۳ سال توصیه نمی شود	فوق العاده
۲۳	اشکان خطیبی دو نمایش به صحنه می برد	همدلی
۲۴	بار سنگینِ مصدق بودن	همدلی
۲۵	به دور از شعارزدگی	همشهری
۲۶	ملاقات در ایران از سمندریان تا پیروفر	همشهری

◀ اخبار تئاتر در رسانه های مکتوب

«خطیبی» ۲ نمایش به صحنه می برد

۲ نمایش «پزشک نازنین» و «چخوف خوانی زیر نظر نماینده فدراسیون روسیه» از ۱۴ بهمن اجرا خواهند شد. نمایش «پزشک نازنین» و «چخوف خوانی زیر نظر فدراسیون روسیه» به تهیه کنندگی، طراحی و کارگردانی اشکان خطیبی که در اسفند ۹۸ برابر با اولین تعطیلی کرونا متوقف شد، پس از چهار سال آموزش و تمرین از ۱۴ بهمن اجرای خود را در تماشاخانه سپند آغاز خواهد کرد. «پزشک نازنین» براساس نمایشنامه نیل سایمون، ترجمه شهرام زرگر با طراحی و کارگردانی اشکان خطیبی برای سومین بار است که توسط او و هنرجویانش روی صحنه می رود. این نمایش از اجراهای پرمخاطب سال ۹۷ و ۹۸ محسوب می شود و انجمن منتقدان خانه تئاتر نیز از اشکان خطیبی قدردانی کرد. همچنین «چخوف خوانی زیر نظر نماینده فدراسیون روسیه» براساس نمایشنامه هایی از مایکل فرین، ترجمه شهرام زرگر، نویسندگی اشکان خطیبی و امید سهرابی، با طراحی و کارگردانی خطیبی برای بار دوم است که روی صحنه خواهد رفت.

کوروش سلیمانی:

«فروندگان، پرواز شماره ۷۰۷» خلاف جریان رایج تئاتر است

درستی انجام دهد در تصمیم نهایی، این اثر را برای نمایش آماده کردم. بازیگر نمایش «روال عسادی» اظهار کرد: ویژگی مهم این کار متفاوت بودنش است شاید خیلی کم مشابه این کار در سال روی صحنه برود و فکر می‌کنم افرادی که به شکل جدی به تئاتر و ادبیات نگاه می‌کنند از تماشای این کار لذت بیشتری می‌برند. کارگردان نمایش «ناگهان پیست حلبی» افزود: کیفیت بالای کار برای من، بازیگران و گروه طراحان کار همیشه دغدغه بوده است و سعی کردیم تا با نهایت دقت نمایش را برای اجرا آماده کنیم و کوتاهی در این زمینه نداشته باشیم به ویژه حالا که بعد از مدت‌ها تئاتر کار می‌کنیم. بازیگر فیلم سینمایی «موتلو ماه مهر» توضیح داد: خوشبختانه با وجود اینکه نمایش ما خلاف جریان رایج تئاتر پیش می‌رود و ششبه هیچ کدام از کارهایی که خیلی استقبال می‌شود، نیست یعنی نه از جنس کمدهایی که صرفاً برای خندانند باشند یا از سری کارهای پرهیجان و تنش نیست، مورد استقبال تماشاگران قرار گرفته است. بازیگر فیلم سینمایی «تیغ و ترمه» مطرح کرد: هدف ما بیشتر با بازی دقیق بازیگران و ریتم و شرایطی که متن ایجاب می‌کرد اشاره به مفاهیم است چراکه این نمایش اثری ویژه و شاعرانه است که به بحث‌های اجتماعی و قابل تفکر می‌پردازد و در نتیجه مخاطب خاص‌تری دارد. بازیگر فیلم سینمایی «یک گزارش واقعی» ادامه داد: ما وظیفه داریم کیفیت و اصالت تئاتر را حفظ کنیم و قرار نیست که برای فروش بیشتر یا تشویق‌های عجیب و غریب مسئولیت‌مان را فراموش کنیم بالاخره کار دشوار است و ما داریم سازی را می‌زنیم که خیلی در تئاتر شنیده نشده و این شنیده نشدن به معنای نادرست بودن نیست گوش‌ها به این ساز عادت ندارد و گرنه این ساز کار خود را درست انجام می‌دهد. بازیگر سریال «پلدا» خاطرنشان کرد: هر متن و نمایشنامه‌ای ریتم و میزانسن خودش را می‌خواهد و تماشاگرهای ما در طی سال‌های اخیر به ریتم تند و میزانسن‌های پر از اتفاق عادت کردند و فکر می‌کنند اگر چیزی غیر از این باشد کیفیت و استاندارد ندارد در حالیکه این غلط است و قطعاً هر نمایشنامه‌ای زبان تصویری و بیانی خودش را می‌خواهد و در این کار نیز به بیان و زبان ویژه کار توجه شده و خوشبختانه طیف زیادی از تماشاگران با کار ارتباط برقرار می‌کنند. به گزارش صبا، کورش سلیمانی در پایان گفت: برای یک کار شاعرانه از استقبال مخاطبان خوشحال هستم و بیشتر از حدی که انتظار داشتیم استقبال شده است چراکه با آرایه بهترین بازی از سمت بازیگران، بهترین طراحی از طرف طراحان و تمام اقدام تبلیغاتی کار با دقت و وسواس و در بهترین کیفیت برای مخاطب آماده شده است.

• کیفیت بالای کار برای من، بازیگران و گروه طراحان کار همیشه دغدغه بوده است و سعی کردیم تا با نهایت دقت نمایش را برای اجرا آماده کنیم و کوتاهی در این زمینه نداشته باشیم به ویژه حالا که بعد از مدت‌ها تئاتر کار می‌کنیم

• ما وظیفه داریم کیفیت و اصالت تئاتر را حفظ کنیم و قرار نیست که برای فروش بیشتر یا تشویق‌های عجیب و غریب مسئولیت‌مان را فراموش کنیم بالاخره کار دشوار است و ما داریم سازی را می‌زنیم که خیلی در تئاتر شنیده نشده و این شنیده نشدن به معنای نادرست بودن نیست گوش‌ها به این ساز عادت ندارد و گرنه این ساز کار خود را درست انجام می‌دهد

هر صحنه ۲ الی ۳ نفر از بازیگران حضور دارند سعی کردیم با رج زنی برای رعایت پروتکل‌ها جداگانه تمرین‌ها را انجام دهیم و ۱۵ جلسه آخر را با حضور کل اعضای گروه تمرین کنیم. بازیگر نمایش «مکتب» عنوان کرد: در اواخر سال ۱۳۹۷ متن دیگری را برای اجرا به سالن آرایه داده بودم ولی از آنجا که برای من مهم است در شرایطی که می‌خواهم کار کنم چه متنی مناسب‌تر است و چه متنی می‌تواند مسئولیت خودش را در فضای تئاتری به

کوروش سلیمانی بازیگر سینما و تلویزیون و کارگردان تئاتر که از ۱۸ آذرماه الی ۱۷ دی ماه ۱۴۰۰ نمایش «فروندگان، پرواز شماره ۷۰۷» نوشته احمدرضا احمدی را در سالن استاد سمندریان خانه هنرمندان روی صحنه می‌برد درباره نمایشنامه این اثر عنوان کرد: نمایشنامه‌ای که احمدرضا احمدی به نگارش درآورده است قرار بود حدود سال ۱۳۹۰ توسط داوود رشیدی کارگردانی شود و من به عنوان بازیگر در گروه حضور داشتم به باشم که متأسفانه قسمت نشد و اصلاً روی صحنه نرفت.

او با اشاره به اینکه این نمایشنامه در راستای سایر فعالیت‌های ادبی احمدرضا احمدی است، توضیح داد: احمدی از سال‌های ۱۳۴۰ به عنوان یکی از شاعران بزرگ موج نو شعر در بین مردم شناخته می‌شود اما در زمینه نمایشنامه نویسی با اینکه ایده و طرح این نمایشنامه‌ها قدیمی است ولی حدود سال ۱۳۸۹-۱۳۹۰ نمایشنامه‌هایی از وی چاپ شد. کارگردان نمایش «سکوت سفید» با اشاره به دلیل انتخاب این اثر اظهار کرد: انتخاب نمایشنامه «فروندگان، پرواز شماره ۷۰۷» در ابتدا به دلیل این است که با فضای شاعرانه این کار احساس قریب می‌کنم و نکته دوم این که یک نمایشنامه واقعا ویژه و شاعرانه است که حداقل در ادبیات خودمان شبیه آن را نخوانده ایم. کارگردان نمایش «خرده نان» ادامه داد: نمایش، روایت زندگی شاعری است که در یک شب پاییزی و سرد به یکباره متوجه اتفاقات عجیبی می‌شود. رادیوی شخصی‌اش مستقیم با او صحبت می‌کند و ما در ادامه سفری در ذهن شاعر داریم و با داستان‌هایی مواجه می‌شویم که مشخص نیست در زندگی‌اش رخ داده‌اند یا فکر می‌کند که اتفاق افتاده اند. او گفت: در نهایت همه داستان‌های پراکنده‌ای که از دنیای ذهنی شاعر می‌بینیم اشاره به رنج‌های او در زندگی‌اش دارد. بازیگر سریال «موج نو» با اشاره به اینکه این اثر به نوعی قابل تعمیم به قشر متفکر و فرهنگی جامعه است درباره شیوه اجرایی این اثر مطرح کرد: شیوه اجرایی با توجه به متن نیاز به نزدیک شدن به فضای شاعرانه داشت که این کار ساده‌ای نبود اما از آنجایی که گروه طراحانی که سال‌ها با هم همکاری داریم با ذهنیت نویسنده آشنایی داشتند و همه ما می‌دانستیم چه می‌خواهیم سعی شد تا به فضای مینی مالیستی آثار احمدرضا احمدی نزدیک شویم و در عین حال خواب و خیال گوئی نمایشنامه را هم به تصویر بکشیم. کارگردان نمایش «فالومی» گفت: دو ماه زمان برای تمرین سپری شد که با توجه به شرایط کرونا دو برابر سال‌های قبل دچار سختی و مشکلات بودیم چراکه تعداد بازیگران زیاد بود و در چنین شرایطی تردد آنها دشوار می‌شد ولی با توجه به اینکه نمایش صحنه به صحنه است و در

کوتاه از هنر

آفتاب

«قتل در عمارت هاورشام» در ملک

نمایش «قتل در عمارت هاورشام» یا «نمایشی که خراب شد» به کارگردانی عطا کشاورز به زودی در تماشاخانه ملک روی صحنه می‌رود. به گزارش هنر مانا، این تئاتر نمایشی است از یک نمایش که پر از اتفاقات عجیب و غریب است. این نمایش علاوه بر انگلستان در چند کشور از جمله المان، ایتالیا، فرانسه، اکراین و ایران اجرا شده اما عمدتاً نسخه کوتاه شده و خلاصه شده این اثر است و این نخستین بار است که نمایش نامه اصلی و کامل با تمام اتفاقات صحنه‌ای در کشور ما اجرا خواهد شد.

«لاک پشت و خرگوش» در کانون

آفتاب یزد: نمایش محیطی «لاک پشت و خرگوش» به نویسندگی منوچهر اکبرلو و کارگردانی سعید صادقی از امروز ۱۳ دی در محوطه باز مرکز تئاتر کانون اجراهای خود را آغاز می کند. در این نمایش خرگوش پس از شکست در مسابقه با لاک پشت، مسابقه را به دور دوم می کشاند و با تیزهوشی برنده می شود، اما این اتفاق منجر به قهر او با لاک پشت می شود و اما با میانجی گری بازیگر نمایش، مسابقه سوم برگزار می شود و اتفاق های تازه ای رخ می دهد.

«دُن کیشوت» به ایرانشهر می‌رود

نمایش «دُن کیشوت» با طراحی و کارگردانی جواد مولانیا به تماشاخانه ایرانشهر می‌رود. نمایش «دُن کیشوت» براساس نمایشنامه میخائیل بولکاگف با طراحی و کارگردانی جواد مولانیا بعد از یک دوره اجرا در عمارت نوفل‌لوشاتو در تماشاخانه ایرانشهر به صحنه می‌رود. این نمایشنامه اولین بار در سال ۱۹۳۵ میلادی به چاپ رسید، این اثر که اقتباسی نمایشی از رمان «دُن کیشوت» به قلم نویسنده اسپانیایی دن میگل د سروانتس ساودرا است به نقد حکومت استالین می‌پردازد. جواد مولانیا، بازیگر، کارگردان و مجری پیش از این نمایش ۲ زبانه «سوتفاهم» را در تهران و اصفهان، نمایش موزیکال «آمادئوس» بر اساس زندگی ولفگانگ آمادئوس موتزارت را به صورت چهار زبانه در تالار حافظ و نمایش موزیکال «هوراشیو» پارودی «هملت» را در عمارت نوفل‌لوشاتو روی صحنه برده است. نمایش «دُن کیشوت» به ترجمه عارفه قیدی، بازنویسی و کارگردانی جواد مولانیا، تولید عمارت نوفل‌لوشاتو با تغییر در بازیگران از ۲۰ دی در تماشاخانه ایرانشهر، سالن سمندریان به صحنه می‌رود.

ناگفته‌های استعفای مدیرعامل «خانه تئاتر»:

بزرگان باید کارهایی را که بلد نیستند کنار بگذارند

علاقه‌مند پر و پا قرص تئاتر است و تماشاگر تازه‌ای نیست. مرگ مغزی در سامان‌دهی تئاتر ایران گیل‌آبادی ضلع دیگر مثلث را سیاست‌گذاری و اجرایی و فضاهایی دانست که باید به شکل روشن و مشخص چشم‌انداز و استراتژی داشته باشند که سازمان تئاتر است و افزود: این هم دچار مشکل است و معتقدم قوه عاقله‌ای در این خصوص وجود ندارد و اساساً ما با یک مرگ مغزی در سازمان‌دهی تئاتر مواجه هستیم؛ عدم داشتن سازمان روشن و مشخص، عدم داشتن بودجه متناسب با فعالیت و عدم داشتن تعریف درست از تئاتر. تجربه مدیریت در خانه تئاتر تجربه درون‌گروهی و محدودی است و چشم‌اندازی هم ندارد. هر کسی که وارد این فضا شود به دلیل اینکه بستر انسانی و تعارضات منافع آنقدر در خانه تئاتر پنهان و در نتیجه ختم به طراحی پنهانی برای حذف می‌شود و با بیان اینکه ضلع سوم ضلع درونی تئاتر است، یادآور شد: بیش از ۲۰ است که خانه‌ای شکل گرفته ولی علیرغم اینکه تشکلی سازی در این ۲۰ ساله بزرگترین دستاورد تئاتر ایران بوده و ویژه است نتوانسته متناسب و همگام با نیازهای تئاتر حرکت کند. از سوی دیگر تولی‌گری و تصدی‌گری که در حوزه دولتی اجازه ظهور را به این تشکل آنگونه که باید نداده است. تعارف بزرگی است که بگوییم که خانه‌ای که بزرگ‌ترین دستاورد تئاتر است توانسته کارکرد لازم را داشته باشد زیرا مشکلات فراوان است. یکی از مشکلات همین تولی‌گری و

تصدی‌گری دولتی است که دولت را تبدیل به پدرخوانده بزرگ تئاتر ایران کرده است. از بالا بودن تعارض منافع در خانه تئاتر تا نداشتن چشم‌انداز گیل‌آبادی متذکر شد: دلیل این اتفاق این است که تجربه مدیریت در خانه تئاتر تجربه درون‌گروهی و محدودی است و چشم‌اندازی هم ندارد. هر کسی که وارد این فضا شود به دلیل اینکه بستر انسانی و تعارضات منافع آنقدر در خانه تئاتر بالا است تبدیل به طرح‌های پنهان و در نتیجه ختم به طراحی پنهانی برای حذف می‌شود. این موضوع اختصاص به من، آقای همت و آقای راد به عنوان ۳ مدیرعاملی که طی ۲۰ سال گذشته مدیرعامل خانه تئاتر بوده‌ایم ندارد مربوط به همه است، هر کسی در آن موقعیت قرار بگیرد حذف خواهد شد زیرا تعارض منافع در خانه تئاتر به شدت بالا است، عدم کارایی به دلیل وجود فراوانی نیروهای بازدارنده در خارج و داخل خانه تئاتر وجود دارد و همچنین پیشروی و چشم‌اندازی درون خانه تئاتر وجود ندارد زیرا تجربه مدیریتی ندارند. همه آدم‌هایی که در هیأت مدیره‌های مرکزی خانه تئاتر حضور داشته‌اند هنرمند هستند و تجربه مدیریتی‌شان در حد گروه و اجرای خودشان است نه در حد اینکه سازمانی را بنا بگذارند و اداره کنند. بزرگان باید کارهایی را که بلد نیستند کنار بگذارند و تأکید کرد: کنار رفتن به این معنا نیست آدم‌هایی که حضور دارند کنار گذاشته شوند، معتقدم بزرگان باید تکریم شوند و سراهنگ باشند و در موقعیت‌هایی حضور داشته باشند که هم خودشان شأن‌شان را حفظ کنند و هم بزرگی‌شان توسط دیگران مخدوش نشود. بزرگان باید کارهایی را که بلد نیستند کنار بگذارند ولی حتماً باید در صنف فعال باشند و صنف باید زنجیره‌ای از تمام اندیشه‌های موجود در جامعه تئاتر، تمام داشته‌ها و سرمایه تئاتر ایران، محل تضارب آرا در تئاتر ایران، محل تولید تصمیم در فضای تئاتر ایران و محل تولید سیاست برای تئاتر ایران باشد. صنف باید یک شبکه گسترده جدی از تمام اندیشه‌ها، افکار و آدم‌های مختلف در تمام سبک و سیاق‌ها و مدل‌های فکری باشد و در عین حال باید تحمل پذیرش آرا، افکار و اندیشه‌ها را هم داشته باشد.

اسرار به نقل از مهر-شهرام گیل‌آبادی مدیرعامل مستعفی «خانه تئاتر» معتقد است اساسنامه این نهاد صنفی که متعلق به مؤسسه چندمنظوره فرهنگی و هنری است باید تغییر کند ولی برخی برای حفظ منافع شخصی مانع این امر می‌شوند. شهرام گیل‌آبادی که در کارنامه فعالیت‌های خود علاوه بر نویسندگی و کارگردانی تئاتر سابقه مدیریت در عرصه‌های فرهنگی و هنری را هم به ثبت رسانده، از تیرماه سال ۱۳۹۷ به عنوان مدیرعامل خانه تئاتر انتخاب شد. وی طی بیش از ۳ سال گذشته در خانه تئاتر، به زعم بسیاری از هنرمندان و اعضای خانه تئاتر عملکرد قابل توجهی داشته و یکی از دستاوردهای ویژه مدیریت وی و هیئت مدیره این دوره در خانه تئاتر، تبدیل انجمن‌های خانه تئاتر به انجمن‌های صنفی بوده است.

گیل‌آبادی روز ۵ دی ۱۴۰۰ از سمت خود به عنوان مدیرعامل خانه تئاتر کناره‌گیری کرد. وی در متنی که برای استعفای خود منتشر کرد به ذکر نکاتی درباره وضعیت و بحران‌های تئاتر ایران پرداخت اما این پرسش که دلایل اصلی این استعفا چه بود، برای خانواده تئاتر بی‌پاسخ ماند. گیل‌آبادی به تشریح دلایل استعفای خود از مدیرعاملی خانه تئاتر پرداخت و به نوعی نبود نگاه صنفی در بدنه اصلی خانه تئاتر و نداشتن تجربه مدیریت راهبردی که در آن نفع تئاتر و همه جامعه تئاتر ایران مدنظر قرار گیرد و همچنین وجود منافع شخصی برخی افراد را که مانع تبدیل خانه تئاتر به یک کانون صنفی فراگیر می‌شود، به عنوان دلایل استعفای خود مطرح کرد. وی درباره دلایل استعفای خود با بیان اینکه ما با یک مثلث مواجه هستیم که یک ضلع این مثلث جامعه تئاتر هستند که واقعاً در سختی به سر می‌برند و لحظات سخت، صعب و پیچیده‌ای را می‌گذرانند، توضیح داد: ۲ سال است که از هر نوع پشتیبانی بی‌بهره بوده‌اند و محیط کسب و کارشان هم کاملاً تعطیل بوده است. الان هم که فضا به حالت عادی‌تری برگشته به طور طبیعی تماشاگر را ندارند یا اینکه اگر تماشاگری هم دارند تماشاگر

اشکان خطیبی ۲ نمایش به صحنه می برد

۲ نمایش «پزشک نازنین» و «چخوف خوانی زیر نظر نماینده فدراسیون روسیه» از ۱۴ بهمن اجرا خواهند شد.

به نقل از روابط عمومی پروژه، نمایش «پزشک نازنین» و «چخوف خوانی زیر نظر فدراسیون روسیه» به تهیه کنندگی، طراحی و کارگردانی اشکان خطیبی که در اسفند ۹۸ برابر با اولین تعطیلی کرونا متوقف شد، پس از چهار سال آموزش و تمرین از ۱۴ بهمن اجرای خود را در تماشاخانه سپند آغاز خواهد کرد.

«پزشک نازنین» بر اساس نمایشنامه نیل سایمون، ترجمه شهرام زرگر با طراحی و کارگردانی اشکان خطیبی برای سومین بار است که توسط او و هنرجویانش روی صحنه می رود. این نمایش از اجراهای پر مخاطب سال ۹۷ و ۹۸ محسوب می شود و انجمن منتقدان خانه تئاتر نیز در هجدهمین جشن سالیانه خود از اشکان خطیبی برای آموزش اصولی قدردانی کرد.

همچنین «چخوف خوانی زیر نظر نماینده فدراسیون روسیه» بر اساس نمایشنامه هایی از مایکل فرین، ترجمه شهرام زرگر، نویسندگی اشکان خطیبی و امید سهرابی، با طراحی و کارگردانی خطیبی برای بار دوم است که با هنرجویان او روی صحنه خواهد رفت. هر ۲ نمایش از ۱۴ بهمن و یک روز در میان در سالن سپند روی صحنه می روند.

اخبار

در حضور دبیر جشنواره مطرح شد:

قول وزیر ارشاد برای حمایت «بدون محدودیت» از جشنواره تئاتر فجر

وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی عنوان کرد امسال برای افزایش کیفیت جشنواره تئاتر فجر هیچ محدودیتی وجود ندارد. تئاتر فجر، محمدمهدی اسماعیلی وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی شامگاه جمعه دهم دی به تماشای نمایش «تا اشکستان» در مجموعه تئاتر شهر نشست و در حاشیه آن، در پاسخ به پرسشی درباره میزان تخصیص بودجه جشنواره و همچنین تلاش برای گسترده‌گی برگزاری آن در استان‌های مختلف، تأکید کرد: ما امسال برای افزایش کیفیت جشنواره هیچ محدودیتی نداریم. اسماعیلی با اشاره به افزایش کیفیت برگزاری این رویداد گفت: دوستان ما در اداره کل هنرهای نمایشی و جشنواره، هر درخواستی در راستای افزایش کیفیت این رویداد داشته باشند، خواسته‌هایشان را برآورده کنیم. همچنین حسین مسافراستانه دبیر چهارمین جشنواره تئاتر فجر هم با توجه به صحبت‌های وزیر ارشاد درباره بودجه جشنواره گفت: بودجه جشنواره از ماه‌های قبل طی جلسات متعددی که در دبیرخانه با حضور رئیس انجمن هنرهای نمایشی داشتیم، برآورد و تنظیم شد که با توجه به تورم بسیار بالا در کشور، تفاوت آن نسبت به سال گذشته اندک بوده است. مسافراستانه با اشاره به اینکه برای بخش‌هایی همچون بین‌المللی، برآورد بودجه مجزایی صورت گرفته است، گفت: طی جلساتی که با معاون اجرایی معاونت هنری داشتیم، بودجه جشنواره امسال مصوب شد اما اختصاص آن متناسفانه با مشکلاتی روبرو بوده که شاید بخشی از آن ناشی از تغییرات مدیریتی در وزارتخانه باشد. وی ضمن اظهار امیدواری مبنی بر اینکه با تصویب این بودجه، اختصاص آن هم به زودی صورت بگیرد، ادامه داد: چون جشنواره با هزینه‌های جاری بالایی سر و کار دارد، امیدوارم با توجه به نظر مساعدی که وزیر محترم فرهنگ و ارشاد اسلامی در خصوص بودجه جشنواره تئاتر فجر داشتند، این اختصاص سریعاً صورت بگیرد و دوستان کار خود را با دغدغه کمتری ادامه دهند. دبیر چهارمین جشنواره تئاتر فجر در پایان با اشاره بر اینکه بودجه پیش‌بینی شده، بودجه ایده‌آلی برای برگزاری چهارمین جشنواره تئاتر فجر که مناسب‌ترین جشن پیروزی انقلاب است، نیست، گفت: شرایط اقتصادی کشور خاص است و سعی بر این خواهد بود که با نهایت صرفه‌جویی این جشنواره برگزار شود و بودجه هم بر اساس همین اصل ارائه شده است. در همین راستا، از بسیاری مسائل حاشیه‌ای صرف‌نظر کرده و بسیاری از تشریفات را کنار گذاشتیم تا با بودجه کنونی جشنواره‌ای آبرومند را برگزار کنیم.

اشکان خطیبی به صحنه باز می‌گردد

دو نمایش «پزشک نازنین» و «چخوف خوانسی زیر نظر نماینده فدراسیون روسیه» از ۱۴ بهمن اجرا خواهند شد. دو نمایش «پزشک نازنین» و «چخوف خوانسی زیر نظر روسیه» به تهیه کنندگی، طراحی و کارگردانی اشکان خطیبی که در اسفند ۹۸ همزمان با اولین تعطیلی کرونا متوقف شد، پس از چهار سال آموزش و تمرین، از تاریخ ۱۴ بهمن اجرای خود را آغاز خواهند کرد.

«پزشک نازنین» بر اساس نمایشنامه نیل سایمون، ترجمه «شهرام زرگر» با طراحی و کارگردانی «اشکان خطیبی» برای سومین بار است که توسط او و هنرجویانش روی صحنه می‌رود. این نمایش که در هر دو سال اجرایش، هفته اول دو اجرایی شد، از اجراهای پر مخاطب سال ۹۷ و ۹۸ محسوب می‌شود و انجمن منتقدان خانه تئاتر نیز در هجدهمین جشن سالیانه خود از «اشکان خطیبی» برای آموزش اصولی به نوجوانان تقدیر کرد. همچنین «چخوف خوانسی زیر نظر نماینده فدراسیون روسیه» بر اساس نمایشنامه‌هایی از مایکل فرین، ترجمه شهرام زرگر، به نویسندگی مشترک اشکان خطیبی و امید سهرابی، با طراحی و کارگردانی خطیبی برای دوم است که با هنرجویان او روی صحنه خواهد رفت.

رفیق نصرتی، منتقد و مدرس تئاتر:

پیوند تئاتر و هنرهای دیداری محصول آوانگار دیسم است

که از هینتینگ ها پیروی می کنند. آنها به نظر می رسد متن، داستان، نگرش های روانشناسی به انسان، تعهد به یک معنای منسجم و... را کنار می گذارند و جنسی از اجرا ارائه می کنند که به نظر می رسد با اکسیرسینوئیسم انتزاعی بیشتر پیوند دارد. پیش بینی تأثیر بودن و غیر قابل ارزیابی بودن این شکل از تئاتر باعث می شود که معمولاً با محدودیت مواجه شود. جنس دیگری از تئاتر ما آن است که ما مینیمالیسم پیوند برقرار می کند، تئاتری که ضد متن است و اساساً هنری دیداری است.

در ادامه بیانوند گفت: حضور تصویر در صحنه هنر، تاریخ طولانی در ایران ندارد. ما تصویر را نزیسته ایم و تجربه نکرده ایم. اما اطراف ما پر از تصویر است و در این شلوغی، ما با چیزهایی مواجه هستیم که زاده از حد زیبا می نشوند تا خودشان را در میان انبوه زیبایی که وجود دارد بیشتر نشان دهند. این پر بودن از تصویر مجالی برای ورود تصویر دیگر نمی دهد زیرا سکوتی وجود ندارد. تجربه فرمالیستی کجای تاریخ ما است و تصویری که می تواند حرفی برای گفتن داشته باشد چگونه خودش را متمایز می کند؟

رفیق نصرتی گفت: مسئله این است که آنچه در وضعیت فکری ما وجود ندارد خوانش دیالکتیکی از آن تصویری است که می بینیم. ما تصاویر زیادی داریم اما مسئله ما ادراک هنر، روایتگری و فهم دوباره زندگی است. نظریه ای که بتواند آنچه می بینیم را سامان بدهد نداریم.

نصرتی ادامه داد: ما در موقعیتی نیستیم که بتوانیم روایتی کلی و هگلسی از آن چیزی که در تئاتر تجربه می کنیم به دست بدهیم. نمی توانیم سیر تحول تاریخ را بررسی کنیم و بگوییم تئاتر ما باید مسیری را طی کند که در جای دیگری از دنیا طی می شود. ما باید هرگونه کلی اندیشی را کنار بگذاریم و به واسطه نمونه های مضاد، این کلیت را دوباره مورد بررسی قرار دهیم. باید هر تئاتری که می بینیم را از منظر پرسش هایی که نظریه آوانگارد برای ما ایجاد می کند مورد بازخوانی قرار دهیم، نه اینکه آوانگاردیسم را به مثابه یک الگو یا تجربه موفق مقابل خود بگذاریم و تئاترهای خود را مطابق آن را رد یا قبول اعلام کنیم. باید خودمان را برتاب کنیم درون جریان آوانگارد، نه اینکه آن را به مثابه تجربه ای دور که بالای سر ما ایستاده و برایمان تعیین تکلیف می کند نگاه کنیم.

نصرتی ادامه داد: با چنین دیدگاهی در جامعه ما هیچ وقت هنرمند چنین جایگاهی را نداشته است و نتوانسته اجازه پیدا کند یا حتی به رسمیت شناخته شود که جزء این سه نفر اداره کننده جامعه باشد. شاید به همین دلیل است که ما پر از تنش و تناقض هستیم. وقتی آوانگارد اروپایی می خواهد فاصله بین هنر و زیست را از بین ببرد به این دلیل است که می خواهد هنر بورژوازی را به هم بزند و آن را با زندگی پیوند دهد، ولی ما می بینیم اساساً هنر هیچ وقت نهاد بالایی نبوده است. پس ما چه هاله تقدسی را از بین ببریم؟ اینجا است که کنش های آوانگارد ما بیشتر گروتسک به نظر می رسد، یعنی تقدسی را می خواهیم به هم بریزیم که اصلاً وجود ندارد.

او در بخش دیگری از سخنان خود گفت: پیوند بین تئاتر و هنرهای دیداری محصول نوعی از آوانگاردیسم است که ریشه به یک بینش اجتماعی راجع به زیستن دارد. وقتی به زندگی خود برگردیم می بینیم آن موقعیت تاریخی و سنتی که غربی ها بین هنر و زیستن داشتند، در ما وجود ندارد و اساساً آن شکل از آوانگاردیسم که بیا باید مرز بین تئاتر و هنرهای تجسمی را از هم بپاشد وجود ندارد. در نتیجه به راحتی نمی شود برای تئاتر ایران نسخه ای تجویز کرد و از تئاتر خواست به طور کلی متن را کنار بگذارد، چون انسان ایرانی هنوز خودش را پیدا نکرده است در حالی که انسان اروپایی از رنسانس خودش را پیدا کرد و تئاتر ۴۰۰ سال زندگی انسان را روایت کرد و بعد به جایی رسید که دیگر نمی توانست این کار را انجام دهد، پس آن را کنار گذاشتند. ولی ما که هنوز تئاتری را پیدا نکرده ایم که بتواند زندگی ما را روایت کند چه چیزی را کنار بگذاریم؟ در عین حال نمی توانیم بگوییم که چون هنوز خودمان را پیدا نکرده ایم نباید متن را کنار بگذاریم زیرا این هم یک تاجر و عقب گرد است.

نصرتی ادامه داد: نمونه هایی از پیوند بین تئاتر و هنرهای تجسمی در تئاتر ایران وجود دارد. یکی از آنها علی رفیعی است که تاریخ نادیدنی ما را با صحنه های کاملاً بورژوازی و واجد زیبایی های کلاسیک پیوند می زند و به نظر می رسد که در این دیالکتیک دارد یک تصویر جعل می کند. اما این جعل را نمیتوان شمامت کرد و باید بررسی نظری صورت بگیرد که این جمل چگونه با امر سیاسی گره می خورد. جای دیگری که پیوند تئاتر و هنر دیداری را می توانم نام ببرم کسانی هستند

پنجاهمین برنامه هنر و پژوهش با موضوع «برهم کنش هنرهای تجسمی و تئاتر با نگاهی بر تئاتر معاصر ایران» با حضور رفیق نصرتی، برگزار شد.

به گزارش ایلنا، پنجاهمین برنامه هنر و پژوهش با موضوع «برهم کنش هنرهای تجسمی و تئاتر با نگاهی بر تئاتر معاصر ایران» دی ماه در اینستاگرام خانه هنرمندان ایران برگزار شد. در این برنامه شکیبا بیرانوند به گفت و گو با رفیق نصرتی، منتقد، مدرس و دراماتورژ پرداخت. در ابتدای این برنامه نصرتی گفت: ابتدا باید بگویم که اساساً این تمایزات قطعی در دنیای امروز کنار گذاشته شده و اصلاً مرز مشخصی بین تئاتر، هنرهای تجسمی، موسیقی و... وجود ندارد. در عصر مولتی مدیا حتی میان مدها نیز به سختی می توان تمایزی قائل شد. با این حال فضای آکادمیک ایران به شدت با این موضوع تناقض دارد و همین مسئله ما را دچار مشکلات بزرگتری می کند. از یک طرف به این سمت می روم که از محو شدن مرزها صحبت می کنیم و از سوی دیگر در فضای آکادمیک که باید در این زمینهها بسیار پیش رو باشد، نوعی تاجر عجیب وجود دارد.

پس از آن بیرانوند با اشاره به اینکه عنوان هنرهای تجسمی ترجمه غربی برای ویزوال آرت است، گفت: وقتی به تئاتر می اندیشیم سلطه نوشتار و نقد ادبی بر تصویر را می بینیم. شما غیاب تصویر در قوام یافتن متن آکادمیک را چقدر می بینید و تصویر کجای تفکر ما قرار دارد؟

نصرتی در پاسخ گفت: ارتباط تئاتر و هنرهای دیداری به بحرانی برمیگردد که در اوایل قرن بیستم دچار آن شد. اقتضات جدید سیاسی، اجتماعی و اقتصادی شکلی از روایتگری را ضروری کرد که با آن شکل قبلی درام جور در نمی آمد. آوانگاردیسم اروپایی از جایی به وجود آمد که اندیشه اروپایی دچار بحران شد و در نتیجه درام کلاسیک و آنچه در سابقه تئاتر بورژوازی وجود داشت به طور کلی از بین رفت و بعد از آن هنر تئاتری به وجود می آید که متفاوت از گذشته است و قابل تقلیل دادن به ادبیات نیست.

نصرتی افزود: بیش از هر کسی مارسل دوشان تجسم آوانگاردیسم است. او بیش از هر نظریه پرداز تئاتری، آینده تئاتر را رقم می زند، چون اولین کسی است که فهمید درک انسان غربی از واقعیت تغییر کرده است. پس از آن گروتود استناین اهمیت فضا را مطرح می کند و این جایی است که تئاتر به طرز عجیبی با آنچه در هنرهای دیداری وجود دارد گره می خورد. چنان کج شخص دیگری است که باعث شد تئاتر تحت تأثیر هنرهای دیداری دچار شوک شود. در ادامه این روند تئاتر علیه متن شورش می کند و اسلحه ای که دارد آن چیزی است که از هنرهای دیداری گرفته است.

او با بیان اینکه واژه آوانگارد در هنر اولین بار توسط سن سیمون به کار برده شد، گفت: این سوسیلیست فرانسوی گفته است جامعه آرمانی من جامعه ای است که سه نفر آن را اداره می کنند، مهندس، دانشمند و هنرمند. آوانگاردها کسانی بودند که در ارتش ناپلئون جلوتر از همه حرکت می کردند و خطشکن بودند. سیمون عقیده دارد هنرمندان نیز مثل آوانگاردها، عرصه های مسلط فرهنگ را می شکنند و از استبداد رها می کنند تا آزادی زیستن ایجاد شود.

قول وزیر ارشاد برای حمایت «بدون محدودیت» از جشنواره تئاتر فجر

اوضمن اظهار امیدواری مبنی بر اینکه با تصویب این بودجه، اختصاص آن هم به زودی صورت بگیرد، ادامه داد: «چون جشنواره با هزینه‌های جاری بالایی سرو کار دارد؛ امیدوارم با توجه به نظر مساعدی که وزیر محترم فرهنگ و ارشاد اسلامی در خصوص بودجه جشنواره تئاتر فجر داشتند، این اختصاص سریع‌صورت بگیرد و دوستان کار خود را بادغدغه کمتری ادامه دهند.»

دبیر چهلمین جشنواره تئاتر فجر با اشاره بر اینکه بودجه پیش‌بینی شده، بودجه ایده‌آلی برای برگزاری چهلمین جشنواره تئاتر فجر که مناسبتش جشن پیروزی انقلاب است، نیست، گفت: «شرایط اقتصادی کشور خاص است و سعی بر این خواهد بود که با نهایت صرفه‌جویی این جشنواره برگزار شود و بودجه هم بر اساس همین اصل ارائه شده است. در همین راستا، از بسیاری مسائل حاشیه‌ای صرف‌نظر کرده و بسیاری از تشریفات را کنار گذاشتیم تا با بودجه کنونی جشنواره‌ای آبرومند را برگزار کنیم.»

گرفته است، گفت: «طی جلسهای که با معاون اجرایی معاونت هنری داشتیم، بودجه جشنواره امسال مصوب شد اما اختصاص آن متأسفانه با مشکلاتی روبه‌رو بوده که شاید بخشی از آن ناشی از تغییرات مدیریتی در روزار تخانه باشد.»

وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی شامگاه جمعه دهم دی به تماشای نمایش «تاشکستان» در مجموعه تئاتر شهر نشست و در حاشیه آن، در پاسخ به پرسشی درباره میزان و تخصیص بودجه جشنواره و همچنین تلاش برای گسترده‌تری برگزاری آن در استان‌های مختلف، تأکید کرد: «ما امسال برای افزایش کیفیت جشنواره هیچ محدودیتی نداریم.»

طبق گزارش رسیده، «محمد مهدی اسماعیلی» با اشاره بر افزایش کیفیت برگزاری این رویداد گفت: «دوستان ما در اداره کل هنرهای نمایشی و جشنواره، هر در خواستی در راستای افزایش کیفیت این رویداد داشته باشند، آمادگی داریم که خواسته‌هایشان را بر آورده کنیم.»

رئیس انجمن هنرهای نمایشی داشتیم بر آورد و تنظیم شد. با توجه به تورم بسیار بالا در کشور، تفاوت آن نسبت به سال گذشته اندک بوده است.» مسافر آستانه با اشاره به اینکه برای بخش‌هایی همچون بین‌الملل، بر آورد بودجه مجزایی صورت

همچنین «حسین مسافر آستانه» دبیر چهلمین جشنواره تئاتر فجر هم با توجه به صحبت‌های وزیر ارشاد در خصوص بودجه جشنواره گفت: «بودجه جشنواره از ماه‌های قبل طی جلسات متعددی که در دبیرخانه با حضور

بالاخره «دکتر نون» قسمت فرهاد آیش شد

سرانجام بعد از مدت‌ها فراز و نشیب، قرعه فال برای بازی در نمایش «دکتر نون» دوباره به نام فرهاد آیش افتاد و این بازیگر با بازی در این نقش روی صحنه خواهد رفت. نمایش «دکتر نون زنش را بیشتر از مصدق دوست دارد» پروژه‌ای است که هادی مرزبان سال‌هاست رویای اجرای آن را در سر دارد اما هر بار به دلیلی، اجرای این اثر منتفی شده است. با این حال مرزبان در گفتگو با ایسنا خبر می‌دهد که این نمایش از اوایل فروردین سال ۱۴۰۱ در تالار اصلی مجموعه تئاتر شهر روی صحنه خواهد رفت. در تمام این مدت بازیگران گوناگونی برای بازی در نقش دکتر نون انتخاب شدند. نخستین بار هادی مرزبان قصد داشت این نمایش را با بازی زنده‌یاد جمشید مشایخی روی صحنه بیاورد که اجرای این نمایش در آن مقطع، به دلایلی که خارج از تصمیم گروه اجرایی بود، میسر نشد. بعد از آن فرهاد آیش گزینه دیگری بود که مرزبان برای بازی در این نقش با او گفتگو کرد ولی با وجود علاقه هر دو طرف به این همکاری، انجام این کار میسر نشد و حالا به نظر می‌رسد بعد از مدت‌ها، سرانجام بازی در این نقش، قسمت آیش شد. مرزبان در این سال‌ها آثار نمایشی گوناگونی را روی صحنه برد اما فکر «دکتر نون» همواره همراه او بود. این کارگردان با سابقه تئاتر سال ۱۳۹۸ بار دیگر برای اجرای این نمایش در تالار وحدت دورخیز برداشت.

نغمه نمینی نویسنده و پژوهشگر (بخش دوم)

از بدبینی چیزی عاید نشده است

است و دیگر اینکه تاریخ ما حرف می زند و می گوید ما دایم سقوط کرده ایم و بعد با طی یک گسل فرهنگی اجتماعی تئاتر دوباره سر برآورده است. تئاتر هنر گسل هاست، از یونان باستان تا به امروز چنین بوده، یعنی فقط در فواصل گسل ها زنده مانده و مسیر سرگرم کننده و آگاه دهنده خود را حفظ کرده. همین گسل ها، گذار تاریخی را تسهیل می کنند. در ایران هم از سال ۷۶ تا اواخر دهه هشتاد جریانی در تئاتر ایجاد شد که نمی توان آن را نادیده گرفت و خیلی از دوستان هم نسل من با این جریان همراه شدند. بعد رسید به دوره هشت ساله دولت آقای احمدی نژاد و بخصوص چهار سال پایانی که ممبیزی حیرت انگیزی بود و تئاتر ایران را خفه کرد. تجربه شخصی خودم در این چهار سال این بود که نتوانستم چیزی اجرا کنم و نه چاپ کنم. نمایشنامه «خانه» سال ۸۸ اجرا شد. چهار سال بعد مجوز چاپ گرفت در حالیکه هیچ مسأله ای نداشت و اجرا هم شده بود. معلوم است این مسائل تأثیرات فرهنگی عمیقی می گذارد و این طریقت نیست که بعد از گذشت آن، همه به سرعت شروع به کار کنند. از طرف دیگر تئاتر خصوصی هم ضربه عجیب و غریبی به ما زد. ما فریب تئاتر خصوصی را خوردیم. خود من فکر می کردم تئاتر خصوصی یعنی یک نفس تازه و بیرون آمدن از ممبیزی ولی عملاً تبدیل شد به یک دستگاه پول ساز برای تئاتر به اضافه اینکه ممبیزی هم همچنان بود.

آنچه از تئاتر خصوصی در ذهن ما بود با آنچه رخ داد، تفاوت زیادی داشت. همه ما به دنبال چیز دیگری بودیم.

آن زمان حرف من این بود که قیومیت دولتی بر تئاتر این است که وقتی بوجه تولید را می دهد، حق نظارت هم برای خود قائل است. مثل پدرو که می گوید تا وقتی در خانه منسی و خرجت را می دهم، با قانون من زندگی کن ولی واقعیت این است که ما بچه هایی شدیم که از صبح تا شب با جان کندن، خرج خود را در می آوریم ولی پدر همچنان ما را کنترل و نظارت می کرد. این بلا سر ما آمد. پس آن جریان هم خیلی ضربه زد و ایده ها در بطن تئاتر خصوصی مردند. شاهد تلاش دوستانم بودم که چقدر جنگیدند تا علیرغم مسائل مالی، تصویر ذهنی خود را روی صحنه ببرند

ولی این شور و هیجان بسیار با ارزش است. نشان می دهد بعضی از ما چقدر سخت جان هستیم و امیدوار، برخلاف اینکه فکر می کنیم جامعه امروز خیلی کم امید است که البته هست ولی باز هم این تک ستاره های روشن خوشحال کننده است.

بمکه امید است ولسی آنان که این اندازه به تئاتر بی اعتقادند و آن را به عنوان یک عنصر کلیدی تمدن ساز در جهان معاصر نمی پذیرند و به دنبال نابودی آنند، باید بدانند که جایی نمی رسند. چون ما دهه شصت را هم از سر گذرانده ایم و اجراهای تک و توک آن دوره را به یاد داریم ولی همان ها رسید به پایان دهه هفتاد که سالن های نمایشی دو اجرایی شدند و رسید به پایان دهه نود و صد اجرای شبانه در تهران که با پاریس قابل مقایسه است. بنابراین هر چند مدتی خاموش می شویم ولی سرگوب نخواهیم شد.

ولی قبول دارید که الان جریان نداریم؟ حتی پیش از کرونا هم این جریان را نداشتیم در حالیکه دهه هفتاد یا اوایل هشتاد تئاتر ما پر از نشاط بود و چقدر تیش داشتیم که تمام اجراهای جشنواره فجر را ببینیم و چیزی را از دست ندهیم. می توان امیدوار بود دوباره این جریان در تئاتر ما ایجاد شود همچنانکه بعد از دهه شصت چنین شد؟

من خوش بینم چون از بدبینی چیزی عاید نشده

گفتگو با نغمه نمینی شاید بر آمده از یک دلنگی باشد، دلنگی برای روزهایی که پر تب و تاب بودیم و بی قرار، برای سال هایی که هر اجرای جشنواره تئاتر فجر اتفاقی بود که نباید از دست می دادیم. برای دوره ای که فقط همین تئاتر شهر را داشتیم و سنگلج و مولوی اما این سال ها سرشار بودند از اتفاقات خوش. از جمله اتفاقات خوش آن دوره، تماشای نمایشنامه های نغمه نمینی بود. نمایشنامه نویسی جوان با قلمی جادویی که بازیگران زیادی در اجرای نقش های آثارش درخشیدند، کارگردانان متعددی با اجرای متونش تجربه هایی گرانگسب به دست آوردند و تماشاگران بسیاری از تماشای آثارش لبریز از شغف شدند. در این گفتگو از حسرت هایمان گفتیم و از امید هم. هر چند در این روزگار غم زده، خریدار چندانی ندارد.

در بخش اول این گفتگو که هفته پیش بر خروجی ایستاد گرفت، از تجربه های بانوی نمایشنامه نویسی در خسار از کشور گفتیم و از وضعیت تئاتر و نمایشنامه های ایرانی در آن سوسو آبه ها در بخش دوم اما بیشتر از موجودیت تئاتر در دوره کرونا سخن گفتیم. هنری که به گفته نمینی، هنر گسل هاست و همیشه در فواصل گسل ها، مجال برای نفس یافته است.

در بخش دوم گفتگوی ایستاد با این نمایشنامه نویسی، فیلمنامه نویسی، پژوهشگر و استاد دانشگاه، همراه ما باشید:

او ایسل ورود کرونا، هیجانسی در میان هنرمندان تئاتر در تمام کشورها ایجاد شد با این ذهنیت که متغیر نیابیم و تئاتر را زنده نگه داریم و تلاش شد شکل های تازه ای از نمایشنامه نویسی تجربه نشود. این پاندمی می تواند بر نمایشنامه نویسی و تئاتر تأثیر بگذارد؟

فلا صحبت درباره این موضوع برابم کمی سخت است زیرا همچنان در این وضعیت قرار داریم. چندی پیش به نکته جالبی فکر می کردم؛ در فیلم هایی که در این دوره ساخته شده، روی کار کترها ماسک نمی بینیم. گویی هنرمندان به تمامی نمی خواهند بپذیرند که این موقعیت ممکن است ابدی باشد. هر چند امیدوارم همین حالا به پایان برسد. به همین دلیل فکر نمی کنم این وضعیت هنوز به جریان، فرم یا مدلی تبدیل شده باشد که بعد از پایان کرونا بتواند ادامه پیدا کند. واقعیت این است که از زمان کرونا به بعد آنچه دنیا کوشید به مثابه تئاتر شناسایی کند، اول ششپه یک راه نجات موقتی بود. کوششی بود برای ننگ داشتن این هنر و از دست ندادن آن ولی این شرایط طولانی شد. امروز همه حرف های تر شده اند کمابینه تدریس آنلاین هم حرف های تر شده یعنی همه به حضور در فضای زوم عادت کرده اند. تئاتر هم به همین شکل است. آدم ها حرف های تر شده اند. نمونه اش نمایش «ویتسک» امیررضا کوهستانی که اصلاً برای اجرای آنلاین طراحی شده و بسیار حرف های بود. این اجرا خودش یک رسانه است یعنی وقتی کرونا نمیشد، یک رسانه مستقل خواهد بود. حتی اگر آن تئاتر روی صحنه باشد، دوست دارم شکل آنلاینش را هم ببینم. گرچه بعضی دوستان مقاومت خیلی شدیدی در برابر تئاتر آنلاین دارند، من اصلاً این مقاومت را ندارم. می دانم که ذات واژه ی تیاتر با

قول وزیر ارشاد برای حمایت بدون محدودیت از جشنواره تئاتر فجر

محمد مهدی اسماعیلی، وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی در مورد چهلمین جشنواره تئاتر فجر با اشاره به لزوم افزایش کیفیت این رویداد گفت: «دوستان ما در اداره کل هنرهای نمایشی و جشنواره، هر درخواستی در راستای افزایش کیفیت این رویداد داشته باشند، آمادگی داریم که خواسته‌هایشان را برآورده کنیم.»

او که شامگاه گذشته، جمعه دهم دی همراه با حسین مسافر آستانه، دبیر چهلمین جشنواره تئاتر فجر به تماشای نمایش «تالشکستان» در مجموعه تئاتر شهر نشسته بود، این موضوع را در گفت‌وگو با ستاد خبری جشنواره مطرح کرد.

حسین مسافر آستانه هم با توجه به صحبت‌های وزیر ارشاد در خصوص بودجه جشنواره گفت: «بودجه جشنواره از ماه‌ها قبل طی جلسات متعددی که در دبیرخانه با حضور رئیس انجمن هنرهای نمایشی داشتیم برآورد و تنظیم شد و با توجه به تورم بسیار بالا در کشور، تفاوت آن نسبت به سال گذشته اندک بوده است.»

مسافر آستانه با اشاره به این که برای بخش‌هایی چون بین‌الملل، برآورد بودجه مجزایی صورت گرفته است، گفت: «طی جلسه‌ای که با معاون اجرایی معاونت هنری داشتیم، بودجه جشنواره امسال مصوب شد اما اختصاص آن متأسفانه با مشکلاتی روبه‌رو بوده که شاید بخشی از آن ناشی از تغییرات مدیریتی در وزارتخانه باشد.»

او ضمن اظهار امیدواری مبنی بر این که با تصویب این بودجه، اختصاص آن هم به زودی صورت بگیرد، ادامه داد: «چون جشنواره با هزینه‌های جاری بالایی سر و کار دارد امیدوارم با توجه به نظر مساعدی که وزیر محترم فرهنگ و ارشاد اسلامی در خصوص بودجه جشنواره تئاتر فجر داشتند، این اختصاص سریع‌تر صورت بگیرد و دوستان کار خود را با دغدغه کمتری ادامه دهند.» دبیر چهلمین جشنواره تئاتر فجر با اشاره بر این که بودجه پیش‌بینی شده، بودجه ایده‌آلی برای برگزاری چهلمین جشنواره تئاتر فجر که مناسبتش جشن پیروزی انقلاب است، نیست، گفت: «شرایط اقتصادی کشور خاص است و سعی بر این خواهد بود که این جشنواره با نهایت صرفه‌جویی برگزار شود و بودجه هم بر اساس همین اصل ارائه شده است. در همین راستا، از بسیاری مسائل حاشیه‌ای صرف‌نظر کرده و بسیاری از تشریفات را کنار گذاشتیم تا با بودجه کنونی جشنواره‌ای آبرومند برگزار کنیم.»

تمدید مهلت ارسال به جشنواره نمایشنامه نویسی ثمر

مهلت ارسال آثار به جشنواره نمایشنامه نویسی ثمر تا ۱۸ دی تمدید شد.

جشنواره نمایشنامه نویسی ثمر به همت فرهنگسرای خانواده با مشارکت مدیریت هنرهای نمایشی سازمان فرهنگی هنری شهرداری تهران به منظور کشف استعدادها و جدید در حوزه نمایشنامه نویسی و بهره گیری از تجارب نمایشنامه نویسان و هنرمندان تئاتر با رویکرد خانه و خانواده و با اولویت موضوع فرزندآوری در سه بخش نمایشنامه نویسی برای آثار صحنه ای، نمایش کودک و نوجوان و نمایش محیطی و میدانی برگزار می شود. این جشنواره تا ۱۸ دی تمدید شده است.

بنا به اعلام جشنواره نمایشنامه نویسی ثمر، نمایشنامه نویسان برای حضور در جشنواره باید فرم تکمیل شده شرکت در جشنواره را به همراه فایل نمایشنامه مورد نظر تا ۱۸ دی به نشانی 1400@Jashnvareh.samar@gmail.com ارسال کنند. نام و نام خانوادگی کامل متقاضی / شماره تماس / آدرس و میزان تحصیلات باید در ابتدای فایل نمایشنامه نوشته شود و تصویر کارت ملی یا شناسنامه همراه سایر مدارک ارسال شود. فرم شرکت در جشنواره در سایت فرهنگسرا به نشانی <https://khanevadeh.farhangsara.ir> در دسترس علاقه مندان است.

جوایز نخستین دوره جشنواره نمایشنامه نویسی ثمر در بخش صحنه ای شامل نفر اول: ۵۰ میلیون ریال، نفر دوم: ۴۰ میلیون ریال و نفر سوم: ۳۰ میلیون ریال، در بخش کودک و نوجوان شامل نفر اول: ۴۰ میلیون ریال، نفر دوم: ۳۰ میلیون ریال، نفر سوم: ۲۰ میلیون ریال و بخش میدانی و محیطی؛ نفر اول: ۳۰ میلیون ریال، نفر دوم: ۲۰ میلیون ریال و نفر سوم: ۱۰ میلیون ریال است

دیدن این تئاتر به افراد پایین تر از ۱۳ سال توصیه نمی شود

نمایش «می خواستم اسب باشم» نوشته محمد چرم شیر به کارگردانی عباس غفاری و تهیه کنندگی مریم نراقی در عمارت نوفل لوشاتو به روی صحنه می رود.

مریم معینی، مژده دایی، دریا یاسری، ریحانه گنجی در این نمایش به ایفای نقش می پردازند، این نمایش که تولید عمارت نوفل لوشاتو است از ۱۹ دی ماه ساعت ۲۰/۳۰ به روی صحنه می رود.

«می خواستم اسب باشم» روایت چهارزن یهودی است که از ترس کشته شدن توسط سربازان نازی، سالها در زیرزمین خانه ای پنهان شدند. آنها در جستجوی ایمان از دست رفته خویش هستند.

دیگر عوامل این نمایش عبارتند از: مدیر اجرا: مهدی آشنا، دستیار کارگردان و برنامه ریز: سحر نراقی، عکاسان: مهدی آشنا، مریم قهرمانی زاده و فرناز فروغی، طراح پوستر و بروشور: امیرحسین طاهری، مدیر صحنه: صبا هلالات، منشی صحنه: آیلسی ابراهیمی، مدیر تدارکات: علی اصغر حسینی، طراح صحنه و نور: عباس غفاری، دستیار صحنه: ناتاشا خمسوی ساخت تیزر، کلیپ و تصویر بردار: امیرحسین بیگلر، مدیر روابط عمومی: بهناز شیربانی.

علاقه مندان برای تهیه بلیت این نمایش می توانند به سایت «تیوال» مراجعه کنند.

نمایش نامه «می خواستم اسب باشم» برای اولین بار در سال ۱۳۸۴ توسط انتشارات نیلابه چاپ رسیده است.

گفتنی است «سگدو» آخرین نمایش اجرا شده توسط عباس غفاری، برنده چهار جایزه از سی و نهمین جشنواره بین المللی تئاتر فجر شد.

دست اندرکاران این نمایش اعلام کردند که دیدن این تئاتر به افراد پایین تر از ۱۳ سال توصیه نمی شود.

اشکان خطیبی دو نمایش به صحنه می‌برد

همدلی | دو نمایش «پزشک نازنین» و «چخوف‌خوانی زیر نظر نماینده فدراسیون روسیه» از ۱۴ بهمن اجرا خواهند شد. به نقل از روابط عمومی پروژه، نمایش «پزشک نازنین» و «چخوف‌خوانی زیر نظر فدراسیون روسیه» به تهیه‌کنندگی، طراحی و کارگردانی اشکان خطیبی که در اسفند ۹۸ برابر با اولین تعطیلی کرونا متوقف شد، پس از چهار سال آموزش و تمرین از ۱۴ بهمن اجرای خود را در تماشاخانه سپند آغاز خواهد کرد.

«پزشک نازنین» بر اساس نمایشنامه نیل سایمون، ترجمه شهرام زرگر با طراحی و کارگردانی اشکان خطیبی برای سومین بار است که توسط او و هنرجویانش روی صحنه می‌رود. این نمایش از اجراهای پرمخاطب سال ۹۷ و ۹۸ محسوب می‌شود و انجمن منتقدان خانه تئاتر نیز در هجدهمین جشن سالیانه خود از اشکان خطیبی برای آموزش اصولی قدردانی کرد.

همچنین «چخوف‌خوانی زیر نظر نماینده فدراسیون روسیه» بر اساس نمایشنامه‌هایی از مایکل فرین، ترجمه شهرام زرگر، نویسندگی اشکان خطیبی و امید سهرابی، با طراحی و کارگردانی خطیبی برای بار دوم است که با هنرجویان او روی صحنه خواهد رفت. هر ۲ نمایش از ۱۴ بهمن و یک روز در میان در سالن سپند روی صحنه می‌روند.

تاریخ انتشار: دوشنبه ۱۳ دی ماه ۱۴۰۰ * ۱۰:۴۶

گفت‌وگو با فرهاد آیش به بهانه حضور او در نمایش «دکتر نون زنش را بیشتر از مصدق دوست دارد»

بار سنگینِ مصدق بودن

همدلی | رضا نامجو - محمد مصدق جزو معنوس سیاستمدارانی است که اگرچه در قیاس از انقلاب و دوران حکومت شاهنشاهی بیست حساس و مهمی مثل نخست‌وزیری را بر عهده داشته اما به واسطه تأثیرگذاری که در تاریخ ایران داشته است و به‌خصوص نقشش در ملی کردن صنعت می‌شود، آن‌هم در روزگاری که سیاست و سیاستمداران بیش‌ازپیش تنفر برانگیزند از مصدق چهره‌های متفاوتی در طول تاریخ منعکس شده که هر کدام از آن‌ها ط‌قدارانی دارند اما تا جایی که به اطلاعات کتاب‌های درسی تاریخ و صفحه تقویم و تعطیلی ۲۹ اسفند مربوط می‌شود او رهبر ملی کردن صنعت نفت است و همین امر به‌تنهایی کافی است تا از او فرمان ملی سازد که قصورها با نقاط مثبت دیگرش نادیده گرفته شوند که از جمله آن‌ها می‌توان به کودتای ۲۸ مرداد اشاره کرد که علیه او انجام شد و از سمت نخست‌وزیری عزلش کرد و کارش را به تبعید و حجر گذاشت. نامی این روزگاری‌ها از او سانسور پیچیده می‌سازد که در پیش‌ان یا فراز و نشیب‌های فراوان روبرو بوده است و این پیچیدگی‌ها کار را برای به تصویر کشیدن او در آثار یا سینما سخت‌تر می‌کند. یکی دو روز قبل اعلام شد فرهاد آیش نقش «دکتر نون» را در نمایش «دکتر نون زنش را بیشتر از مصدق دوست دارد» به کارگردانی مهدی مرزبان پذیرفته است. او پیش‌تر در نمایش «ارپورت‌های شبانه دکتر مصدق» نقش او را بازی کرده بود و توانست این موقعیت را به دست بیاورد که با نقشی با این حساسیت روبرو شود و از آن روی صحنه بازی کند. آیش بازیگر باسابقه و توانایی است اما با وجود بازی نقش نخست‌وزیر سابق ایران برای او چالش‌هایی وجود دارد و خواندن گفت‌وگوهای حاضرین چالش‌ها را پیش روی شما هم قرار خواهد داد. با به همین بهانه به گفت‌وگو نشستیم.

دغدغه‌ها را از هم دلدستام از سوی دیگر من خودم نویسنده و کارگردانم، چرا خودم انتخاب نکنم؟ پس آن قدرها دغدغه من نبوده است که نمایشی این‌حال و هوا کار کنم. دغدغه هنری و زندگی من کارهایی است که من می‌بینم کارهایی من و نوشته و انتخاب‌هایم به‌معنای کارگردان، در عین حال کتاب‌هایم و وقتی نقشی را بازی می‌کنم دلبسته‌ام به نقش‌های بازیگری است تا مسائل دیگر و خیلی‌ها این فکر نمی‌کنند که از لحاظ زمانی ضرورتی برای آن کار وجود دارد یا خیر. به‌رحال در جامعه امروز مسئله ملی‌گرایی مطرح است و خیلی از جوان هستند که چنین رویکردهایی نسبت به اتفاقات سیاسی که در داخل ایران افتاده دارند اما برای من خیلی برنگ نیست.

یکی از صحنه‌هایی که در این نمایش وجود دارد و حال و هوایی متمایز با فضای کلی کار دارد صحنه خانه مصدق و خلوت او و دخترش است که دیگر از آن فضای دیگری از زندگی مصدق روبرو هستیم. چه وجه او چگونه ساختید؟
من کلا در این کار عقب بودم و هم‌طور که گفتیم اجرای ششم ما فقط بودم اما بعد از آن وقتش به نقش به حدی رسید که بتوانم آدا کنم از پس نقش برآمدم. در ابتدا این صحنه برام سخت‌ترین بخش کار بود چون هیچ‌چیزی نداشتم که بتوانم وضعیت رابطه مصدق و دخترش را در کار کنم بنابراین می‌توانستم فقط کیفیت این رابطه را حدس بزنم. خوشبختانه بیشتر صحبت سبوت‌کنیک با ذهنی داشته باشم بنابراین من شد راحتر در قبال این رابطه رسک بزنم که در روزا میر علمی کمال تشکر را دارم. مصدق بودن راه من داد من در ابتدا حسرتی که این صحنه داشتم و در عین حال حسرت صحنه دادگاه و صحنه وکلای مجلس را تسلط شدم و این صحنه را به‌مرور زمان ترک کردم که در آن کمکم کرد تا بعد عاطفی تازه و متفاوتی را در مصدق ببینم.

من مکتبی کردنند پیش از هر چیز دیدگاه خود آقای خلیلی است که کار و نقش را هدایت می‌کند ولی به‌رحال من وقتی می‌خواهم با پدیده‌ای نام مصدق روبرو بشوم باید از دهها زاویه مختلف آن را ببینم تا و حدیام نسبت به آنچه روی صحنه بازی می‌کنم راحت باشم و راضی باشم.

دیدن مصدق روی صحنه چه تغییری برای مخاطب امروز دارد؟ چه مسئله‌ای است که ما امروز این اتفاقات فصل مشترکی را بین این نمایش و اوضاع اجتماعی امروز برقرار می‌کنند؟
من زیاد این مسئله تکیه نکردم و تأملی روی آن نکردم به خاطر اینکه اصولاً چنین کاری را نمی‌کنم. من انتخاب‌هایم برای نقش‌هایی که بازی می‌کنم دلبسته‌ام به نقش‌هایی که در آن می‌شود که مصدق را بازی کنم، برام چالش‌های بزرگ است و به این فکر می‌کنم که در دوره‌ای از زندگی من می‌توانم چند چاره را با چنین مغزهایی کنم که سرپا چالش است و تمام وجود من را در برمی‌گیرد اینجا دیگر بازیگری به‌معنای شغل و تفریح نیست بلکه یک طریقت می‌شود، یعنی من در این برهه از زندگی‌ام که حالا دیگر ۹۹ سالم است می‌باید و تجربه‌های شگرف را برای خودم انجام می‌دهم. دو سال پیش فرافرد بودم یک سال پیش روحی بسیار پاک و معنوی و حالا مصدق این‌ها برای من معنای زندگی بود و من را به هستی وصل می‌کند. این‌ها هایت می‌شود در این چند صیای باقی‌مانده از زندگی، خودم را بهتر شناسم. این‌ها دلائل من برای انتخاب نقش است و به این فکر نمی‌کنم که این نقش در زمان اکنون چه ضرورتی دارد. من کلا انسان سیاسی نیستم و فقط به‌اندازه یک شهروند عادی سیاسی هستم اما سیاسی بودن آن قدر نیست که باعث بشود نقشی را قبول کنم یا خیر.

منظور شما از این حد سیاسی بودن شما چیست؟
نیست بلکه به این دلیل این سؤال را از شما می‌پرسم چون فکر می‌کنم بازیگری نقشی با این درجه از اهمیت احتمالی توجه‌های کلان‌تری را ازین می‌طلبد.

به‌رحال من با آن ادعایی که نویسنده و کارگردان دارد در تضاد نیستم و اگر تضاد داشته‌ام نشان‌دهنده بازی‌های من، پس بنابراین تا حدی آن نقشی داشتم.

دلیل هم هست که از او یک قهرمان ساخته‌اند است. این جنبه او برای اکثر آدم‌ها بارز است. من به‌رحال برخی از تفکها را از طریق شناخت بیرون به داخل به وجود آوردم و او را شناختم. یعنی وقتها این‌ها بر عکس سود و در واقع از طریق رزسخت‌ها و میمیکها و حالت بدنی و تن صناعی کردم احساسات و درنهایت این آدم را به دست بیورم و دیدنی بکنم. می‌توانم بگویم تا ۶ یا ۷ اجرای اول من به نتیجه خاصی نرسیده بودم و در این‌ها بزرگ این نقش را بازی می‌کردم و باعث هم انتخاب داشتم چون احساس می‌کردم موفق نشده‌ام اما از شب ششم با هفتم به بعد با اندازه نسبی که بازیگر نیاز دارد که بتواند ادعا بکند به نقش نزدیک شده است من به نقش نزدیک شدم. ولی موقعی که زوایای مختلف، تریک‌نگارها را که راجع به مصدق صحبت کرده‌اند به او بنگریم و با نظرها و گزارش‌های مصدق روبرو می‌شوم، متلاطم می‌شود. هست که مصدق را انسانی ساده و روزنیور می‌داند و معتقد است که کاستی‌های زیادی هم انجام داد که منجر به شکستش شد. کسی از تاریخ‌دان‌ها مثل آقای موحی که بر اساس اطلاعاتی که چندین سال پیش از سی‌ای تی درباره کودتای ۲۸ مرداد به دست آمد به این نتیجه رسید که او انسان بسیار پیچیده‌ای بوده است که همه وقایع را به‌مندی کرده است و اصل‌انسان ساده و خوش‌برخبری نبوده است. حتی نگاهی هست که می‌گوید مصدق می‌دانسته که شکست می‌خورد اما به خاطر حفظ جان افزایش و حفظ کشور که در زمان جنگ داخلی رفتند و تجربه افتند از خودکشتگی نشان داده است که می‌توانست این کار را نکند و اصلاح‌گم‌جمهوری بکند اما این کار را نکرده است. این نشان می‌دهد که او به تفکرش وفادار بوده این‌ها همه اطلاعاتی است که انسان نمی‌تواند دقیقاً تصمیم بگیرد که با این کاراگر چه ضرورتی بکند. من مثالی کوتاه در این مورد بریزم: من صحنه‌ای دارم با تیمسار صفری که او را به ریاست شهربانی منصوب می‌کنم. نگاهی هست که معتقد است او فریب سرتیب صفری را خورده است و سادگان‌گانه با او برخورد کرده به همین دلیل در همان روزها او را به ریاست شهربانی گذاشته است از طرفی نگاه دیگری است که می‌گوید مصدق خیر داشته سرتیب صفری دارد به او خدایت می‌کند اما این اوصاف او را در ریاست شهربانی می‌گذارد ما اینجا مطلقاً واقعیت قرار می‌گیریم که متضاد با همدیگرند، یکی از آن‌ها به شما یک انسان بسیار پیچیده و درازدینش را معرفی می‌کند و دیگری انسانی پاک و ساده را که می‌تواند گول بخورد. این‌ها به‌رحال چالش‌های بزرگی بود که من در این نمایش با نقشی داشتم.

بازی کردن نقش مصدق مسئولیت سنگینی دارد. قبول کردن بازی در این نمایش و نقش این شخصیت تاریخی، چقدر این تعهد برای شما اهمیت داشت؟
من اول گفتیم خیلی با احتیاط نقش‌های تاریخی را در نقش‌های خودمان بازی می‌کنیم. به‌مخاطب چنین نقش‌هایی دانسته‌ام اولین بار این سفرای را به‌معنای نقش تاریخی قبول کرده بودم. دلیل ترس من سرعاً چنین نقش‌هایی است که مربوط به انتظاری است که از نقش وجود دارد، چه به نظرم وقتی نقشی تاریخی را قبول می‌کنی خودمان‌خواه مجبور می‌شوی با یک عیبیتی روبرو شوی و جنبیت خودتان نمی‌تواند بر نقشی حاکم باشد به‌خصوص اینکه وقتی آن شخصیت مصدق باشد که خیلی هم قدیمی نیست و هنوز کسانی هستند که او را دیده‌اند و کماکان از دید جانشان احساس کردم از جنبه‌های او با نزدیک‌ترین و بنابراین من این نتیجه رسیده‌ام که این چالش را قبول کنم اگرچه بسیار برام سنگین و بزرگ‌ترین بود.

معناطور که اشاره کردید اثر تاریخی است. در آنچه باز آفرینی کردید چقدر استناد تاریخی مدنظر بوده است؟
اگر بخواهید راجع به متن صحبت کنید من فرد مناسب این بحث نیستم چون مسئولیت این بخش بر عهده نویسنده و کارگردان است. اما من در مورد نقش مصدق می‌توانم بگویم که خودم تمام سعی و کوشش من بود که هر چه بیشتر به واقعیت آن چیزی که بوده است نزدیک شوم. من با زاویه من نمایش می‌توانم با آن برخورد کنم یا از زاویه تاریخ‌نگاری که راجع به او نوشته‌اند.

با به استناد فیلم‌ها و عکس‌هایی که وجود دارد یا دست‌نوشته‌های خود مصدق. این‌ها مجموعه چیزهایی است که در اختیار من است تا از طریق آن‌ها به نقشی که بازی می‌کنم نزدیک شوم و شخصیت واقعی او را درنمایم؛ اما به نظرم می‌آید اینکه در زندگی چقدر به شخصیت خودمان هم می‌توانیم نزدیک بشویم یا نه سوازی است بزرگ! این‌ها من که هستم و چه هستم؛ چه برسد منی که از هیوت خودم به‌فرستی آگاه نیستم قرار بلند کسی دیگری را که خودش هم نمی‌داند کیست بازی کنم. فکر می‌کنم به‌رحال ما همه با چنین نسبی روبرو هستیم. در مورد نقشی می‌توانم بگویم تمام تلاش من در عین‌تجسس بوده است سبوت‌کنیک و ذهنی. در مورد متن من هیچ موضوع و نظری ندارم چون فکر می‌کنم نویسنده او این بهتر می‌تواند.

در این گفت‌وگو نقشی، کدام وجه او برای شما برجسته‌تر به نظر آمد؟ شما مصدق را چگونه فری دیدید؟
یکی از ویژگی‌های او عشق و علاقه به صداقت و راستی است و در عین حال سیاستمدار بودن که از او مدلهای دو مجوه می‌سازد. این انسان با پشتکار و وسواس خاصی به دموکراسی و ملی‌گرایی ایران نگاه می‌کرده است. به همین

به دور از شعارزدگی

گفت و گو با وحید فخر موسوی، دبیر سومین جشنواره تئاتر سردار آسمانی

چند اجرای صحنه‌ای در جشنواره داشتیم، اما با توجه به اینکه جشنواره نوپاست و باید به لحاظ نمایشنامه غنی شویم در شورای سیاستگذاری تصمیم بر این شد که ابتدا تمرکزمان روی تولید نمایشنامه باشد. وقتی آثار نمایشی تولید شود به‌طور حتم اجراهای بخش صحنه‌ای را هم خواهیم داشت. هدف از برگزاری بخش نمایشنامه‌نویسی تقویت بخش صحنه‌ای بود.»

نگاه‌مان سفارشی نویسی نیست یکی از نقدهایی که لزوماً به جشنواره‌های موضوعی وارد است، شعارزدگی آثار شرکت‌کننده است. فخر موسوی درباره این موضوع هم می‌گوید: «در بخش نمایشنامه‌نویسی آثار خوبی داشتیم و نویسندگان بدون هیچ سفارشی و براساس نگاه خودشان شروع به نگارش نمایشنامه کرده‌اند. تحقیق و پژوهش برایمان حرف اول را می‌زند و تلاشمان این است که از این شعارزدگی دوری کنیم.»

فخر موسوی به دیدگاه سردار شهید قاسم سلیمانی اشاره می‌کند: «یکی از دیدگاه‌های سردار سلیمانی دوری از ریاکاری بود و همیشه مخالف این بود که کارها شعارزده باشند. مخالفت‌شان را هم به صراحت اعلام می‌کرد. ما هم بر این اساس جشنواره را برگزار کردیم. به‌طور قطع می‌توانم بگویم برای حضور گروه‌های نمایشی یا نگاه نمایشنامه‌ای کاری نکردیم که هنرمندی در آثارش اغراقی داشته باشد یا دچار شعارزدگی شود.»

فهیمة پناه آذر

روزنامه‌نگار

در ۲ سال گذشته جشنواره تئاتر سردار آسمانی برگزار شد و امسال هم سومین دوره جشنواره با هدف گرامیداشت شهید حاج قاسم سلیمانی و سرداران شهید جبهه مقاومت برگزار می‌شود. این جشنواره از ۱۷ دی‌ماه کارش را در کرمان آغاز می‌کند.

وحید فخر موسوی، دبیر این دوره از جشنواره با اشاره به بخش‌های مختلف جشنواره به همشهری توضیح می‌دهد: «نزدیک به ۳ ماه است که دبیرخانه جشنواره در انجمن تئاتر انقلاب و دفاع مقدس تشکیل شده است. جشنواره امسال در ۳ بخش نمایشنامه‌نویسی، رادیو تئاتر و بخش خیابانی برگزار می‌شود. بعد از اعلام فراخوان، بیش از ۲۰۰ اثر به دبیرخانه رسید که در این میان، ۱۳۵ اثر در بخش تئاتر خیابانی، ۴۰ اثر در بخش رادیو تئاتر و ۱۷ اثر در بخش نمایشنامه‌نویسی ارسال شده است. با داوری آثار در بخش تئاتر خیابانی و رادیو تئاتر به ترتیب ۱۰ و ۱۶ اثر برای حضور در جشنواره انتخاب شدند. بیشترین فراوانی آثار از استان‌های تهران با ۴۵ اثر، کرمان با ۲۲ اثر و گیلان با ۱۵ اثر است.»

انتشار نمایشنامه‌های پرتر

این جشنواره به گفته برگزارکنندگانش با بودجه یک میلیارد و ۶۰۰ میلیون تومان برگزار می‌شود. فخر موسوی با بیان اینکه جشنواره به شکل رقابتی

برگزار می‌شود، درباره بخش نمایشنامه‌نویسی توضیح می‌دهد: «این بخش هم مانند بخش دیگر رقابتی است و داوران در حال ارزیابی آثار در این بخش هستند. قرار بر این است که علاوه بر این، آثار برگزیده در این بخش معرفی شوند و جوایز خود را دریافت کنند. ۱۰ نمایشنامه برتر هم انتخاب و آثار در یک کتاب توسط نشر ساقی منتشر شود.» به گفته دبیر جشنواره، مراسم افتتاحیه ۱۷ دی‌ماه در کرمان خواهد بود و ۳ روز متوالی نمایش‌ها اجرا می‌شود. نمایش‌ها علاوه بر ۷ منطقه کرمان در شهرهای مختلف و روستاها نیز اجرا می‌شود و نمایش‌های بخش رادیو تئاتر هم در شهر رفسنجان برگزار می‌شود که با ریزنی‌ها تلاشمان این است که اجرای این بخش در شبکه استانی و رادیو مقاومت نیز پخش شود.»

تقویت متون برای اجراهای صحنه‌ای

فخر موسوی در پاسخ به این سؤال که چرا بخش صحنه‌ای را در جشنواره ندارید؟ می‌گوید: «در دوره دوم

تاریخ انتشار: دوشنبه ۱۳ دی ماه ۱۴۰۰ * ۱۰:۴۶

ملاقات در ایران از سمندریان تا پیروزفر

نمایشنامه دورنما در ادوار مختلف

و توسط نسل‌های مختلف تئاتری روی صحنه رفته است

نمایشنامه «ملاقات با بانی سلطوره» از متن‌های محبوب تئاتری‌ها در ایران است. این نمایشنامه نخستین بار سال ۱۳۵۱ توسط حمید سمندریان ترجمه و در تالار موسیقی روی صحنه رفت و بعد از آن هم دست کم ۳۳ اجرای مهمش در خاطر ما مانده است. سال ۵۱ سمندریان ملاقات با بانی سلطوره را با حضور چهره‌های چون جمیله شیبچی، آذر فخر، اکبر زنجانیور، غلامرضا طباطبایی و علی رامز بر صحنه برد. ۱۳ سال بعد سمندریان اجرای دیگر از این نمایشنامه را این بار در سالن اصلی تئاتر شهر بر صحنه برد. در این نمایش که سال ۸۶ اجرا شد گوهر خیراندیش، پیام دهکردی، علی رامسز، فرخ نعمتی، میرطاهر مظلومی و هوشنگ فولادچمنور داشتند. سال ۹۳ هادی جاجازی اثر که هنوز به شهرت سمنداری نرسیده و به کارگردانی تئاتر می‌پرداخت، اقتباسی از متن دورنما در فرهنگسرای نیابوران بر صحنه برد. اجرای جاجازی فراموش‌نشدنی‌ترین نمایش معروف

گوهر خیراندیش در نقش کلارا از عاشقان دومین اجرای مهم حمید سمندریان از نمایشنامه دورنما بود.

جاجازی فر در ابتدای دهه ۹۰ با بازی بیسی متن دورنما نمایشی موزیکال بر صحنه برد.

سمندریان در نمایش «ملاقات با بانی سلطوره» یکی از کلاسیک‌ترین و وفادارترین اجراها را نسبت به متن نمایشنامه ارائه داد. ۳۵ سال بعد از اجرای اول، سمندریان دوباره سراغ نمایش دورنما رفت که در آن مقطع یکی از اتفاق‌های مهم تئاتر ایران بود.

پارسا پیروزفر که در دهه ۹۰ بیشتر در عرصه تئاتر فعال بود، اجرای متفاوت از متن دورنما را با نام «ملاقات» بر صحنه برد که یکی از پر مخاطب‌ترین نمایش‌های دهه ۹۰ بود.

